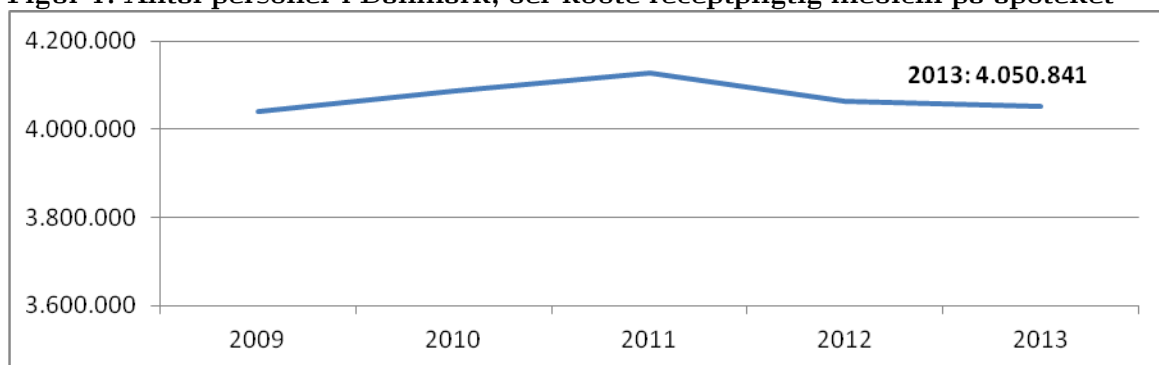

Folkesygdomme dominerer medicinforbruget men udgør kun en fjerdedel af medicinudgifterne

Medicin til behandling af de 8 mest udbredte folkesygdomme udgør tre fjerdele af medicinen solgt på apoteket i 2013. Alligevel udgjorde de tre fjerdedele af forbruget kun 27 procent af de samlede medicinudgifter. Den benhårde priskonkurrence på kopimedien efter patentudløb og apotekernes uvildige substitution til billigste kopi sikrer nemlig danskerne nogle af Europas laveste behandlingspriser. Samtidig viser nye tal, at over 4 millioner danskere fik udleveret medicin efter recept på apoteket i 2013. Især den ældre del af befolkningen kommer på apoteket, hvor de modtager lægemiddelfaglig rådgivning.

Antallet af personer, der i 2013 modtog receptpligtig medicin fra apoteket, var 4.050.841 personer, hvilket svarer til 72 procent af Danmarks befolkning. Det viser nye tal fra Statens Serum Institut offentliggjort på www.medstat.dk. Nedenstående graf viser, at dette tal har ligget stabilt over en række år.

Figur 1: Antal personer i Danmark, der købte receptpligtig medicin på apoteket

Kilde: Statens Serum Institut (medstat.dk) og Danmarks Apotekerforenings beregninger.

Mens mange får udskrevet medicin fra lægen til at behandle forbigående sygdom, findes der 1,7 millioner personer i Danmark med minimum én kronisk sygdom. En stor andel af den gruppe lider af såkaldte folkesygdomme.

Folkesygdomme dominerer medicinforbruget

Medicin til behandling af de 8 mest udbredte folkesygdomme¹ udgjorde i 2013 i alt 73 procent af det samlede medicinforbrug på hele medicinmarkedet målt i døgndoser (DDD). En døgndosis er den af WHO fastsatte standarddosis for en døgntilbeholdning med et givent lægemiddel². Blandt de 8 folkesygdomme ligger forbruget af medicin til hjerte- og karsygdomme på en klar førsteplads på listen over medicin til behandling af folkesygdomme og udgør 42 procent af det samlede medicinforbrug i Danmark målt i døgndoser.

¹ De folkesygdomme, der er beskrevet i denne analyse, omfatter: hjerte- og karsygdomme; psykiske lidelser; astma, allergi og KOL; "svage" smerter; lidelser i muskler og led; diabetes; mavesår og mavesyre; og knogleskørhed. For definitionen af folkesygdommene henvises til [fakta-boks side 22 i Lægemidler i Danmark 2013](#).

² World Health Organization, december 2009: [DDD: Definition and general considerations](#).

Hjerte- og karsygdomme omfatter problemer med forhøjet kolesterol i blodet, forhøjet blodtryk og hjertesvigt med videre. Der er gennem de senere år sket en moderat stigning i forbruget af medicin til hjerte- og karsygdomme. Der blev i alt forbrugt lidt under 1,3 milliarder døgndoser i 2013, hvilket er på samme niveau som i 2012. I 2009 var forbruget knap 1,2 milliarder døgndoser. Forbruget er dermed steget med knap 11 procent på 4 år.

Psykiske lidelser kommer ind på en andenplads over de folkesygdomme, der behandles med mest medicin målt i døgndoser. Der blev i alt forbrugt knap 250 millioner døgndoser medicin til psykiske lidelser i 2013, hvilket svarer til et fald på 5,5 procent i forhold til 2012. Heraf udgjorde forbruget af antidepressiv medicin godt 160 millioner døgndoser i 2013, og forbruget heraf faldt med 5 procent i 2013 i forhold til 2012.

De 10 mest brugte lægemidler i Danmark

Nedenstående tabel viser en oversigt over de 10 mest brugte lægemidler i 2013. Det fremgår af kolonnen "Eksempler på anvendelse", at 9 ud af 10 af de mest brugte lægemidler er midler mod hjerte- og karsygdomme.

Tabel 1: Apotekernes mest udleverede lægemidler, målt i døgndoser

			Niveau 2013		Ændring ift. året før, i %	
			Omsætning AIP, mio. kr.	Døgndoser, mio. DDD	Omsætning	Døgndoser
Lægemidler med flest udleverede døgndoser	Eksempler på andre handelsnavne	Eksempler på anvendelse				
Simvastatin	Zocor	Kolesterolssænkende	27	162	41,5	-6,8
Amlodipin	Norvasc	Blodtrykssænkende	15	143	18,6	2,5
Paracetamol	Panodil	Smertestillende	179	123	2,6	-6,6
Acetylsalicylsyre	Hjertemagnyl	Blodfortyndende	31	119	-49,0	-11,8
Ramipril	Triatec	Blodtrykssænkende	7	93	6,4	1,2
Furosemid	Furosemid	Blodtrykssænkende	21	92	-2,4	-2,1
Bendroflumethiazid og kalium	Centyl m. kaliumklorid	Blodtrykssænkende	86	83	-0,8	-2,8
Losartan	Cozaar	Blodtrykssænkende	17	79	4,8	7,9
Enalapril	Corodil	Blodtrykssænkende	10	75	-29,0	-5,5
Atorvastatin	Zarator	Kolesterolssænkende	17	67	-74,7	52,3
Sum af ovenstående 10			410	1.035	-15,0	-1,0
Alle lægemidler			7.445	2.887	-7,3	-1,6

Anm: Statistikken for apotekernes køb indeholder også vacciner mv., som lægerne får tilsendt direkte fra Statens Serum Institut.

Kilde: Dansk Lægemiddel Information (DLI) og Danmarks Apotekerforenings beregninger.

Som det fremgår af ovenstående tabel, er danskernes mest brugte lægemiddel det kolesterolssænkende middel simvastatin. I 2013 udleverede apotekerne 1,5 millioner pakninger indeholdende 162 millioner døgndoser, hvilket er et fald på 6,8 procent i forhold til 2012. Årene 2012 og 2013 har været de første i omtrent 20 år, hvor der har kunnet konstateres fald i forbruget af simvastatin, som hidtil har haft meget høje vækstrater. Faldet i forbruget i disse år skyldes blandt andet en forskydning af forbruget over mod det nyere kolesterolssænkende lægemiddel, atorvastatin, hvor patentet udløb i 2012, og priserne faldt markant.

Nedenstående tabel viser, at personer der bruger kolesterolssænkende lægemidler er konstant, men at forbruget flyttes væk fra simvastatin.

Tabel 2: Udviklingen i antal personer, der bruger kolesterolsænkende lægemidler

	2009	2010	2011	2012	2013
Kolesterolsænkende lægemidler (Lipid-modificerende midler) i alt	538.751	571.833	599.568	616.672	616.577
Simvastatin	461.816	485.170	506.139	505.804	466.303

Kilde: Statens Serum Institut (medstat.dk).

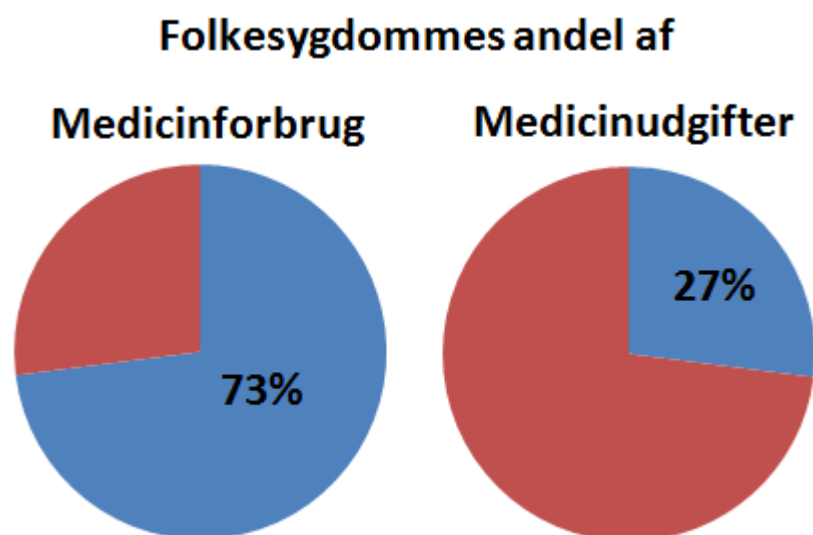
Nummer to på listen over flest udleverede døgndoser er amlodipin, der er et blodtryks-sænkende lægemiddel. Der blev i alt udleveret 143 millioner døgndoser amlodipin i 2013, hvilket er en stigning på 2½ procent i forhold til 2012. Nummer tre på listen er det svagt smertestillende lægemiddel paracetamol, som blandt andet sælges under navne som Panodil, Pamol og Pinex.

Folkesygdomme udgør en faldende andel af de samlede medicinudgifter

Forbruget af medicin til behandling af folkesygdommene er faldet med knap 2 procent i 2013 sammenlignet med 2012, når der måles i døgndoser. Det svarer nogenlunde til faldet i danskernes samlede medicinforbrug. Omsætningen af medicin til behandlingen af folkesygdommene målt i indkøbspriser og eksklusive moms faldt med 6,4 procent, hvilket skyldes faldende priser. Forbruget af medicin til behandling af folkesygdommene kunne købes godt 7 procent billigere i 2013 sammenlignet med 2012.

Udgifterne til medicin til behandling af de 8 folkesygdomme udgjorde 27 procent af de samlede medicinudgifter i 2013. Samme medicin udgjorde omtrent tre fjerdedele af det mængdemæssige forbrug målt i døgndoser i 2013. En gennemsnitlig døgndosis medicin til behandling af folkesygdommene er således betydelig billigere end en gennemsnitlig døgndosis medicin til behandling af andre sygdomme. Den primære årsag er den hårde priskonkurrence på patentudløbet medicin og apotekernes effektive substitution til billigste kopi. Nedenstående figur viser, hvordan de 8 folkesygdomme dominerer medicinforbruget, men kun udgør 27 procent af danskernes udgifter til medicin.

Figur 2: De 8 folkesygdommes andel af medicinforbrug og -udgifter

Kilde: Danmarks Apotekerforenings beregninger

Mens udgifterne til det samlede medicinforbrug i Danmark er steget med godt 1 procent siden 2009, er udgifterne til behandling af de 8 folkesygdomme i samme periode faldet

med knap 18 procent. Medicinudgifterne til folkesygdommene har således udgjort en faldende andel af de samlede medicinudgifter i perioden 2009 til 2013. En væsentlig forklaring har været patentudløb og apotekets substitution til billigere kopier.

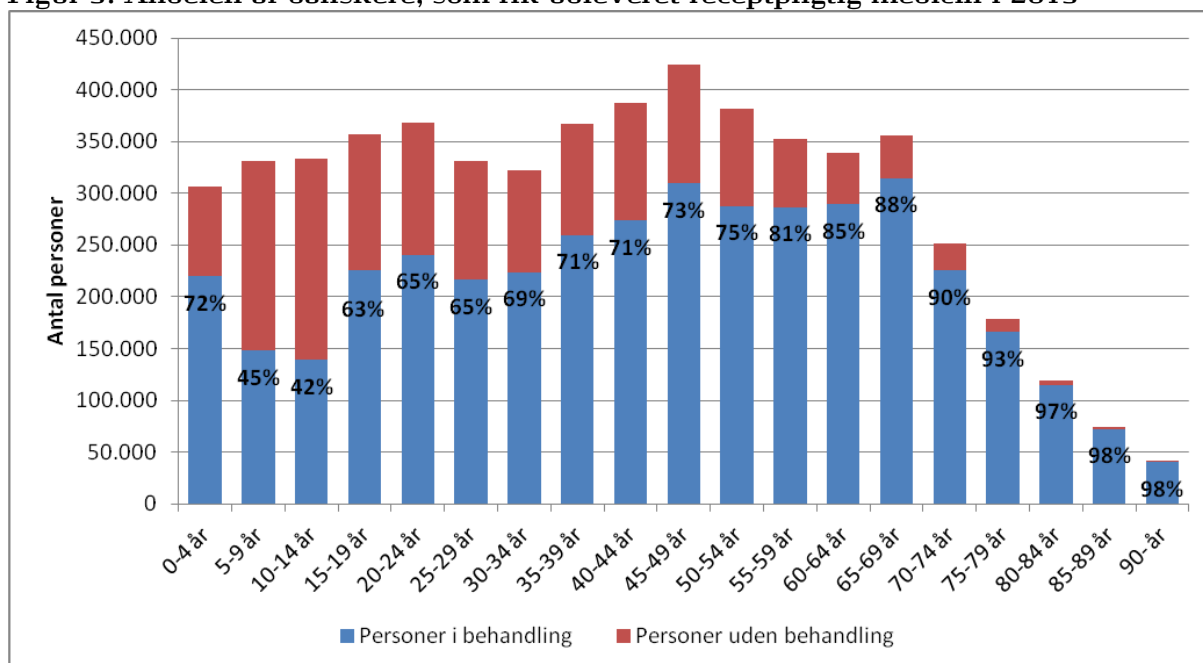
Flytningen af forbruget fra dyre originallægemedler over imod generiske lægemedler - såkaldt kopimedisin - sparer samfund for store summer. Når apotekerne udleverer receptlægemedler til borgere, tjekker de, om der findes en billigere kopi end det lægemiddel, som lægen har ordineret. Alene denne uvildige substitution, som apoteket udfører, sparer borgere og samfund for to milliarder kroner i 2013, hvilket Danmarks Apotekerforening dokumenterede i en analyse i maj 2014³.

Ældre bruger mest medicin og kommer oftest på apoteket

I Danmark er der cirka 1,7 millioner personer med kronisk eller langvarig sygdom. Mange af disse patienter anvender mere end fem forskellige lægemedler i behandlingen. Denne gruppe patienter kaldes polyfarmacipatienter. Viden om medicin er kompliceret, og mange polyfarmacipatienter har svært ved at bevare overblikket over virkningen af de forskellige lægemedler, som de bruger. Dette gælder ikke mindst ældre og udsatte grupper i samfundet. Især den ældre del af befolkningen kommer på apoteket for at få udleveret deres medicin og modtage faglig rådgivning fra apotekets sundhedsfaglige personale. De unge og de arbejdsdygtige lider gennemsnitligt af færre sygdomme end den ældre del af befolkningen.

Nedenstående figur viser, hvor stor en andel af befolkningen opdelt i aldersgrupper, som købte receptpligtig medicin på apoteket i 2013. Den blå del af søjlerne viser den andel af personer i aldersgruppen, som modtog receptpligtig medicin, mens den røde del af søjlen viser den andel af aldersgruppen, som i løbet af 2013 *ikke* fik udleveret receptpligtig medicin på apoteket. Procenttallet angiver den andel inden for aldersgruppen, som har modtaget receptmedicin i 2013.

Figur 3: Andelen af danskere, som fik udleveret receptpligtig medicin i 2013

Kilde: Statens Serum Institut (medstat.dk), Dansk Statistik og Danmarks Apotekerforenings beregninger.

³ Danmarks Apotekerforening, maj 2014: [Apotekets substitution af dyre lægemedler til billige kopier sparer danskerne for 2 milliarder kroner om året.](#)

Grafen illustrerer tydeligt, at næsten samtlige ældre over 65 år fik udleveret receptpligtig medicin på apoteket.

I 2013 blev der i alt ekspederet 34 millioner receptordinationer. Nogle ordinationer gælder til flere udleveringer. Dermed blev der i alt foretaget 44 millioner receptekspeditioner på de danske apoteker. Hver receptekspedition kan udløse udlevering af én eller flere lægemiddelpakninger. I alt blev der dermed udleveret 54 millioner receptpakninger til enkeltpersoner. Hertil kommer dosispakket receptmedicin, medicin til sygehuse og klinikker samt medicin til hobbydyr. Samlet set solgte apotekerne 58 millioner receptpakninger i 2013⁴.

⁴ Læs mere om apotekernes salg af lægemidler i [Lægemidler i Danmark side 73](#).